

Til: Landsstyret
Fra: Internasjonalt Utvalg

Grenseløs verden - for en ny bistandspolitikk

1.0 Grunnleggende prinsipper

Norge er et av de land i verden som yter mest bistand målt i kroner per innbygger. De overordnede målene har vært å bidra til fattigdomsbekjempelse, økonomisk og sosial utvikling og fremme av menneskerettigheter.

At Norge som et av verdens rikeste land bidrar i arbeidet for å bekjempe fattigdom, for menneskerettigheter og demokrati og for en mer bærekraftig økonomisk vekst, er i tråd med liberalkonservative verdier i Unge Høyre og verdier i det norske samfunnet.

Unge Høyre mener at det viktigste instrumentet for å redusere fattigdom er å åpne for en fri og rettferdig verdenshandel.

Desverre har dette hatt begrenset påvirkning på bistandspolitikken, der tiltroen til bistand er for stor. Bistand kan og bør derfor aldri bli et substitutt for handel. Samtidig har erkjennelsen av at tradisjonell bistandspolitikk har slått feil, sittet langt inne i det norske bistandsmiljøet.

Det er viktig at vi er sikre på at bistandsmidlene hjelper dem som trenger det mest. For å sikre en bred støtte til bistandspolitikken må det norske folk være sikre på at deres penger ikke går til korrupte regimer eller land som bryter menneskerettighetene.

Unge Høyre mener derfor at langt flere virkemidler må tas i bruk og politikkområder må ses i sammenheng dersom Norge skal kunne bidra positivt til utvikling og fattigdomsreduksjon. Samtidig må den bistanden vi fortsatt skal yte, være mer konsentrert og målrettet og underlegges strenge resultatkrav.

2.0 Begrepet og formatet for bistand

Innen bistand skilles det gjerne mellom humanitær og oppbyggende bistand. Hovedmålet for humanitær bistand er å redde menneskeliv og sikre at mennesker i akutt nød får nødvendig beskyttelse og assistanse. Oppbyggende bistand ytes imidlertid med et langsiktig perspektiv, rettes inn mot årsakene til fattigdom og tar sikte på å skape varige forbedringer i folks levekår.

Unge Høyre mener at den tradisjonelle modellen for oppbyggende bistand, hvorved en sterk part

yter en svak part hjelp i form av fri budsjettstøtte, bør vike for avtalerettslige kontrakter med gjensidige krav.

Dette for å sikre at bistandspengene benyttes på de tiltenkte formål og hindre at de avler korrupsjon. Likeledes bør bistandskontrakter forpliktet giver til å føre en handelspolitikk som fremmer frihandel.

Unge Høyre mener at offisiell bistand – såkalt ODA-bistand - må settes inn i en større sammenheng, der andre tiltak på områder som for eksempel handel, miljø og fred kompletteres som en samlet utviklingspolitikk, der også hensynet til norske egeninteresser ivaretas. Globalisering, gjensidig avhengighet og økt kunnskap gjør også at en helhetlig utviklingspolitikk i økende grad har betydning for vår mulighet til å ivareta vår egen sikkerhet og velferd.

Norges militære tilstedeværelse i Afghanistan tjener norske egeninteresser, blant annet ved å forhindre at Afghanistan igjen blir en frihavn for internasjonale terrororganisasjoner og ved å fremheve Norge som alliansepartner i NATO.

Sikkerheten NATO-soldatene gir det afghanske folk er avgjørende for å skape stabilitet i regionen, og dermed et klima hvor sosial og økonomisk utvikling er mulig.

Unge Høyre mener derfor at det norske engasjementet i Afghanistan kvalifiserer som bistand. Norske soldater i Afghanistan fremmer demokrati, fred og menneskerettigheter ved å bekjempe krefter som ønsker å holde landets utvikling tilbake.

Det overordnede mål for norsk bistand må til enhver tid være å støtte økt eierskap, ansvar og kontroll over egen utvikling. Bistanden må innrettes mot hvert enkelt lands spesielle utfordringer, det være seg geografiske begrensninger, styresett, sykdomsbyrde, dårlig forvatning og utnyttelse av naturressurser eller voldelig konflikt.

3.0 Budsjettstøtte

Budsjettstøtte er en form for støtte som gis direkte til myndighetene, dvs støtte hvor giverne ikke kan øremerke og følge bidragene til det endelige formålet.

Budsjettstøtte gir ifølge OECD og U4 negative ringvirkninger i land hvor det ikke finnes en reell parlamentarisk styringskjede. Unge Høyre mener det er kritikkverdig av regjeringen å gi direkte budsjettstøtte til slike land. Vi må være sikre på at bistand hjelper befolkningen i landet vi er givere til og vil derfor stoppe budsjettstøtte til mottakerland hvor regjeringen reelt sett ikke står til ansvar for parlamentet og befolkningen.

Norge er det landet i verden som yter mest bistand per innbygger, vi gir 1% av vår bruttonasjonal inntekt, og i 2008 var bistanden på 22,6 milliarder. Regjeringens politikk på god

fattigdomsbekjempelse kjennetegnes ved prosentandeler av bruttonasjonalproduktet.

Det viktigste i norsk bistandspolitikk må være at midlene har en reell effekt, og fungerer etter hensikt.

Unge Høyre vil derfor gå bort fra målet om prosentandeler på bruttonasjonalproduktet, og heller ha tydeligere kontroll av både innsats i mottakerlandet og evaluering av oppnådde resultater.

4.0 Krav til land som mottar bistand

I en bilateral avtale om oppbyggende bistand, har Norge som mål at bistanden skal gi best mulig resultater. Det er viktig at vi er sikre på at pengene våre går til det de er ment, nemlig fattigdomsbekjempelse. 15 prosent av norsk bistand, ca 780 mill, går direkte inn i statsbudsjettene, og vi har ingen kontroll over hvordan pengene fordeles. Tanzania er et eksempel på et land hvor norske bistandspenger forsvinner. Korrupsjon, svindel og tyveri av offentlige penger er et stort problem i utviklingsland, og uten krav har vi ingen mulighet til å sikre at pengene går dit de skal.

For at oppbyggende bistand skal fungere hensiktsmessig er det viktig at alle mottakere av norsk budsjettstøtte, underlegges generelle krav til demokratiutvikling, og respekterer den private eiendomsretten.

Unge Høyre mener at det er essensielt å respektere landenes selvstyre, men i en avtale holde fast ved at markedsøkonomi, demokrati og handel er den sikreste veien til økt velstand.

Unge Høyre mener at Norge i en bilateral avtale om oppbyggende bistand, i tillegg til generelle krav om demokratiutvikling, må kunne stille spesifikke krav om politiske og demokratiske reformer. Samt kreve at landene oppfyller krav om tilfredsstillende finansforvaltning og korrupsjonsbekjempelse.

I tillegg må det kreves konkrete rapporter slik at resultatene av vår bistand dokumenteres, og at det dermed fremkommer ett empirisk grunnlag for å opprettholde bistanden eller foreta kutt i den. Ved å kreve denne type innsikt kan vi unngå at pengene forsvinner, eller ikke anvendes etter formålet.

Unge Høyre mener i forlengelse av dette at Norge må ha en utstrakt bruk av frys i midler, når land som mottar bistand systematisk feiler å oppfylle kravene som fremgår av avtalen.

Unge Høyre mener at:

Norge bør stille krav til mottakerlandet om et minimum av transparens, beskyttelse av menneskerettigheter, rettsstat, markedsøkonomi, frihandel og demokrati for å kunne motta budsjettstøtte.

Norge bør stoppe budsjettstøtte til mottakerland uten demokratiutvikling

Vi skal gå bort fra bruttonasjonalproduktmålet og over til resultatstyring av bistandsmål

Enstemmig vedtatt